24
පාඩම

කළොත් කර්මය භවය එතැන ය

බෝසතාණන් වහන්සේ සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයක් පාරමී දම් පුරා අවසන තුසිත දෙව්ලොව උපත ලදහ. තුසිත දෙව්ලොව දිව්‍ය සැප විඳ පංච විලෝකන පිරික්සා මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයෙ හි සුද්ධෝදන මහරජතුමා හා මහමායා දේවිය මව්පියන් කොට උපත ලද්දේ හේතුඵල දහමට අනුරූපව දුක ඇතිවීමේ මග හා දුක නැති කිරීමේ මග ලොවට එළිපෙහෙලි කිරීමට ය. දුකෙහි ඇතිවීම හා නැතිවීම අවබෝධ නොකරන තුරු සත්ත්වයා සසර සැරිසරයි. සත්ත්වයා සසර සැරිසරන්නේ සංඛාර රැස් කිරීමෙනි. සංස්කාර යනු කුසලා කුසල කර්ම රැස් කිරීම යි.

සත්ත්වයා නැවත නැවත උපත ලබන නිසා අප විසින් සිදුකරන කුසලා කුසල කර්ම පිළිබඳව ද විමසා බැලිය යුතු ය. මෙම පාඩමෙන් අප සාකච්ඡා කරන්නේ කර්මය හා පුනර්භවය පිළිබඳව යි. මෙම මිනිස් සමාජය තුළ නානාවිධ විෂමතාවන් දක්නට ඇත. කෙනෙක් පොහොසත්ව ද තව කෙනෙක් දුප්පත්ව ද උපදිති. කෙනෙක් දීර්ඝායුෂ්කව තව කෙනෙක් අල්පායුෂ්ක වේ. කෙනෙකු රෝගී වන අතර තව කෙනෙක් නිරෝගී වේ. කෙනෙකු නුවණැති වන අතර තවකෙනෙක් අනුවණ වේ. කෙනෙකු රූපී වන අතර තවකෙනෙක් විරූපී වේ.

මෙලෙස ලෝකයේ පවත්නා විවිධත්වයට බලපාන විවිධ හේතු සාධක ඇතැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළහ. කර්මය ද ඉන් එකකි. පුද්ගල ජීවිතයට බලපාන කරුණුවලින් එකක් වන කර්මය පිළිබඳ නිරවුල් අවබෝධයක් අප තුළ තිබිය යුතු ය. පළමුව කර්ම යන්නෙහි සරල අර්ථය තේරුම්ගත යුතු ය. කර (කිරීමේ) ධාතුවෙන් නිපන් පාලි කම්ම (සංකර්ම) ශබ්දය කිරීම, ක්‍රියාව යන අර්ථය දෙයි. එහෙත් සෑම ක්‍රියාවක් ම කර්ම නාමයෙන් නොගැනෙන බව වටහාගත යුතු ය. බුදු දහමේ කර්ම නමින් හැඳින්වෙන්නේ සිතාමතා (සචේතනික) කරන ක්‍රියා පමණි. හොඳ හෝ නරක හෝ සිතාමතා (අචේතනික) නොකරන ක්‍රියා කර්ම ගණයට නොවැටේ.

බුදුදහමට අනුව කම්ම හෙවත් ක්‍රියා සිදුවන දොරටු තුනකි. එනම් සිත (මනෝද්වාරය) කය (කායද්වාරය) වචනය (වාග්ද්වාරය) යනුවෙනි. යම් ක්‍රියාවක් කර්මයක් වීමට සිතාමතා සිදු විය යුතු ය. චේතනා පූර්වාංගව ම සිදුවිය යුතු ය. එබැවින් බුදුරජාණන් වහන්සේ චේතනාව ම කර්මය වශයෙන් හැඳින්වූහ.

චෙතනාහං භික්ඛවෙ කම්මං වදාමි
චෙතයිත්වා කම්මං කරොති කායෙන වාචාය මනසා.

''මහණෙනි, මම චේතනාව ම කර්මය යයි කියමි. සිතින් සිතා කයින් හෝ වචනයෙන් හෝ සිතින් හෝ කර්ම කෙරෙයි.''

(අංගුත්තර නිකාය, නිබ්බේධික සූත්‍රය)

බුදු දහමට අනුව කර්මය දෙයාකාර වේ. එනම් කුසල කර්ම හා අකුසල කර්ම යි. කුසල කර්ම හා අකුසල කර්ම වෙන් වෙන්ව හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ද බුදුදහමේ දක්නට ලැබේ. කිසියම් කුසල කර්මයක් කිරීමේ දී චේතනාව අලෝභ, අදෝශ, අමෝහ යන කුසල මූලයකින් පිවිතුරුව පැවතියේ නම් එම කායික වාචසික හා මානසික ක්‍රියාව කුසල කර්මයක් වේ. චේතනාව ලෝභ, දෝස, මෝහ යන අකුසල මූලයකින් දූෂිතව පැවැතියේ නම් එම කායික, වාචසික හා මානසික ක්‍රියාව අකුසලයක් වේ.

යම් ක්‍රියාවක් අකුසලයක් ද කුසලයක් දැයි තීරණය කිරීමේ දී එයින් ලැබෙන ප්‍රතිඵල ගැන ද සලකා බැලීම වැදගත් වේ.

තමන්ට හෝ අනුන්ට හෝ තමන්ටත් අනුන්ටත් යන දෙපක්ෂයට ම හානියක් වේ නම් එය අකුසලයකි. තමන්ට හෝ අනුන්ට හෝ තමන්ට අනුන්ට යන දෙපක්ෂයට ම හානියක් නොවේනම් එය කුසලයකි.

(මජ්ඣිම නිකාය - අම්බලට්ඨික රාහුලොවාදසූත්‍රය)

බුදු දහම අනුව කුසල් කරන්නා කුසල විපාකත් අකුසල් කරන්නා අකුසල විපාකත් ලබයි. මේ අනුව ධර්මය හා අධර්මය යන දෙක එක හා සමාන විපාක නොදෙයි. අධර්මය දුගතියටත් ධර්මය සුගතියටත් යාමට හේතු වේ.

දූෂිත චේතනාවෙන් කරන ලද අකුසල කර්මයෙහි විපාක ගවයා පසු පස එන රියසක මෙන් දුක් දෙමින් ලුහුබැඳ එයි. පහන් චේතනාවෙන් කරන ලද කුසල කර්මයෙහි විපාකය අත්නොහැර සිටින සෙවනැල්ල මෙන් ලුහුබැඳ එයි.

(ධම්ම පදය - යමක වග්ගය 1-2 ගාථා)

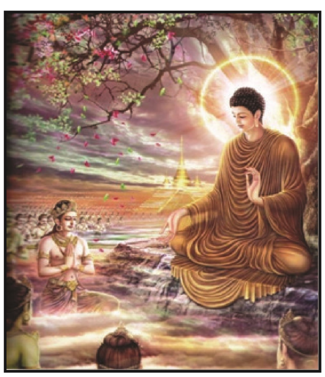

කර්මයට අනුව විපාක ලැබෙන ආකාරය විස්තර කරන බුදුරජාණන් වහන්සේ සත්ත්වයන් අතර විවිධ උස්මිටිකම්, විෂමතා පවත්නා බව දේශනා කළහ.

කම්මස්සකා මානව සත්තා, කම්ම දායාදා, කම්ම යොනි, කම්ම බන්ධු, කම්ම පටිසරණා කම්මං සත්තෙ විභජති යදිදං හීනප්පණීතතායාති

(මජ්ඣිම නිකාය - චූලකම්ම විභංග සූත්‍රය)

''මාණවකය, සත්ත්වයෝ කර්මය ස්වකීය කොට ඇත්තාහ. කර්මය උරුම කොට ඇත්තාහ. කර්මයෙන් හටගත්තාහු ය. කර්මය ඥාති කොට ඇත්තාහු ය. කර්මය පිළිසරණ කොට ඇත්තාහු ය. කර්මය සත්ත්වයා උස් පහත් වශයෙන් බෙදන්නේ ය.''

සත්ත්වයාට සිදුවන සියල්ල අතීත කර්මයන්හි විපාක නොවේ. (සබ්බං පුබ්බෙ කත හේතු) යමෙකු එසේ සිතන්නේ නම් එය බුදු දහමට පටහැනි ය. සත්ත්වයාට සිදුවන විවිධ දේ විවිධ සාධක මත සිදුවන අතර කර්මය ඉන් එකක් පමණි. ධර්මයට අනුව ලෝකයේ සිදුවන දේ නියාම පහකට අනුව සිදු වේ.

උතු නියාමය

ලෝකයේ හේමන්ත, ගිම්හාන, වස්සාන වශයෙන් ඍතු තුනක් දක්නට ලැබේ. මෙම ඍතුන්ට අනුව ඒ ඒ කාලවල දී ස්වභාව ධර්මය විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජන වේ. එම වෙනස්කම් ජීවීන්ට ද බලපායි. මෙලෙස කාලගුණය වෙනස් වීමෙන් සිදුවන බලපෑම උතු නියාම යි.

බීජ නියාමය

ගස්වැල් මෙන් ම සත්ත්වයෝ ද බීජ නිසා විවිධ වූ ස්වරූප ගනිති. දෙමව්පියන්ගේ ආරයෙන් හිමි වූ ලක්‍ෂණ දරුවන්ට ඇත. ඇතැම් විට දරුවෝ මවට පියාට සමාන වෙති. ඒ ඒ බීජයන්ට ආවේණික ලක්‍ෂණ ගස්වැල්වල දක්නට ඇත. මෙසේ බීජයට අනුරූපව ලෝකයේ සිදුවන සියල්ල බීජ නියාමය ලෙස දැක්විය හැකි ය.

චිත්ත නියාම

සිත සිතින් ම දැකිය යුතු ය. වෙනත් කිසිදු ක්‍රමයකින් දැකිය නොහැකි ය. මැනීම හෝ පාලනය කිරීම කළ නොහැකි ය. රූප ආදී අරමුණු ඉන්ද්‍රිය හා ගැටුණු කල්හි සිත් පරම්පරාව ක්‍රමානුකූලව ඇතිවේ. නැතිවේ. මෙය චිත්ත නියාමය යි.

ධම්ම නියාම

ස්වභාව ධර්මයේ සිදුවන සිදුවීම් ලෝක ධර්මතා නමින් හැඳින්වේ. ආලෝකය ලැබෙන විට අඳුර පහවීම, හැමවිට ම ජලය පහත් තැනින් ගලායෑම බුදුවරුන් වැනි ශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ උපතේ දී හා විපතේ දී සිදුවන විශේෂ සිදුවීම් ආදිය ධම්ම නියාම වේ.

කම්ම නියාම

ඒ ඒ කුසලා කුසල කර්මයන්ට අනුරූපව විපාක ලැබීම කම්ම නියාම නම් වේ.

ඉහත දක්නා ලද නියාම ධර්මයන්ට අනුව සියල්ල කර්මානුරූපව සිදු නොවන බව අපට අවබෝධ කරගත හැකි ය.

අතීත කර්මයන්හි ලැබෙන විපාකය වෙනස් කිරීම සත්ත්වයාට කළ හැකි බව ද ධර්මයෙහි ඉගැන්වේ. සාමාන්‍යයෙන් කුසල හෝ අකුසල කර්මයන්හි විපාක දීම විය හැකි හා වැළැක්විය හැකි අවස්ථා හතරක් පවතී. **ගති, කාල, උපධි, පයෝග** යනු එම හතරයි. මේවා යහපත් ආකාරයට මෙන් ම අයහපත් ආකාරයට බලපෑ හැකි ය. යහපත් නම් **සම්පත්ති** ලෙස ද අයහපත් නම් **විපත්ති** ලෙස ද හඳුන්වයි.

විපාක දීමට තිබුණමුත් සුදුසු උපතක් නොලැබීමෙන් එය වැලකිය හැකි ය. එය ගති විපත්තිය වේ. සුදුසු උපතක් ලැබීමෙන් විපාක ලැබේනම් එය ගති සම්පත්තිය වේ.

කිසියම් පුද්ගලයෙකු පින්කළ මුත් යම්කිසි කාලීන හේතුවක් නිසා එහි විපාකය විඳින්නට නොහැකි වුවහොත් එය කාල විපත්තිය යි. දන් දී තිබුණමුත් දුර්භික්ෂ කාලයක උපදියි. එවිට එහි විපාකය විඳීමට සත්ත්වයාට අවකාශ නොලැබේ. කළ පිනෙහි විපාකය සුදුසු කාලයක උපතක් වී නම් ලද හැකි ය. එය කාල සම්පත්තිය යි.

පින් කළමුත් ශාරීරික දුබලතා ආදිය නිසා එහි විපාකය නොලැබේ නම් එය උපධි විපත්තිය යි. බහුශ්‍රැතයෙකු වීමට පින් ඇතිමුත් බිහිරිව ඉපදීමෙන් එය වැලකිය හැකි ය. සුදුසු උපතක් ලබා කළ පින්කම්හි විපාකය ලබන්නේ නම් එය උපධි සම්පත්තිය යි.

උත්සාහයෙන් වෑයමෙන්, වීර්යයෙන් කුසලයන්හි එල නොලබන්නේ නම් එය පයොග විපත්ති වේ. උත්සාහයෙන්, වෑයමෙන්, වීර්යයෙන් කුසලයන්හි එල ලබන්නේ නම් එය පයෝග සම්පත්තිය යි.

කර්ම යන්න සාංසාරික පැවැත්මේ ප්‍රබල සාධකයකි. ඒ නිසා පුනර්භවයට ප්‍රධාන වන්නේ ද කර්මය යි. කර්මය නිතර පවත්නේ සිත ඇසුරු කොටගෙන ය. කිසියම් භවයක මරණාසන්න අවස්ථාවේ පවත්නේ චුති සිතයි. ඒ වනවිට සත්ත්වයා කළ සියලු කර්ම පවත්නේ ද චුති සිත ඇසුරු කොට ය. කර්මයේ විපාකයෝ දෙයාකාර වෙත්. ඒවා මෙසේ ය.

01. ප්‍රතිසන්ධි විපාක
02. ප්‍රවෘත්ති විපාක

ප්‍රතිසන්ධි විපාක යන්නෙන් සඳහන් කරන්නේ උපතක් ලබා දීමට සමත් කර්ම යි. උපන් පසු ජීවිතය පවත්වා ගැනීමට උපකාරවන විපාක ප්‍රවෘත්ති විපාක නමින් හැඳින්වේ. කිසියම් ක්‍රියාවක් සිතින් සිතුවත් කයින්, වචනයෙන් ක්‍රියාත්මක නොවුනේ නම් එය හුදු කර්මයකි. එහෙත් එය කයින් වචනයෙන් ක්‍රියාත්මක වූයේ නම් කර්ම පථයකි. එහෙත් සිතින් කෙරෙන අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද මිථ්‍යා දෘෂ්ටි යන අකුසලත් එහි කුසල් පක්ෂයත් කයින් වචනයෙන් ක්‍රියාත්මක නොවූව ද කර්මපථ බවට පත් වේ. ප්‍රතිසන්ධි විපාක ලබා දෙන්නේ කර්මපථ බවට පත් වූ කර්ම පමණි. අනෙක් ඒවා ප්‍රවෘත්ති විපාක ලබා දෙයි. මෙසේ ප්‍රතිසන්ධි විපාක ලබා දෙන කර්ම චුති සිත සම්බන්ධ කොට පවතී. මිය යෑමේ දී ඊළඟ භවයේ ප්‍රතිසන්ධි සිත පහළ වීමට බලපාන්නේ ද මෙම කර්ම වේ.

සත්ත්වයාගේ නැවත උපත හෙවත් පුනර්භවයට සාධක තුනක් සම්පූර්ණ විය යුතු බව මහා තණ්හාසංඛය සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. ඒවා මෙසේ ය.

- **මව්පිය සංවාසය**
- **මව ඍතුවීම**
- **ගන්ධබ්බයාගේ (උපත ලබන්නාගේ) පැමිණීම**

මෙම සාධක පිළිවෙලින් සම්පූර්ණ වීම මගින් පුනර්භවය සිදුවන බව දැක්වේ.

කර්මය සහ විපාකය පිළිබඳ ව ද කරුණු අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වේ. සත්ත්වයා සාංසාරික සත්ත්වයෙකි. සත්ත්වයාට බලපාන කර්මය සිදු කරන කෘත්‍ය වශයෙන් ද (ලබා දෙන්නාවූ විපාක අනුව) විපාක දෙන පිළිවෙළ වශයෙන් ද විපාක දෙන කාල වශයෙන් ද චතුෂ්ක තුනකින් සමන්විත වේ.

කර්ම විපාක දීමේ දී ලබාදෙන්නා වූ විපාක (කෘත්‍ය) අනුව සතරාකාර ය.

ජනක කර්මය

උපත ලබාදීම. කිසියම් ප්‍රතිසන්ධියක් ලබා දීමට ඉදිරිපත්වන කර්ම මෙනමින් හැඳින්වේ. මෙය කුසල හා අකුසල වශයෙන් දෙයාකාර වේ.

උපත්ථම්භක කර්මය

කර්ම විපාක වැඩි කිරීම. මෙම කර්මයන්ට උපතක් ලබා දිය නොහැකි ය. ජනක කර්මයෙන් උපන් කල්හි ඊට උපකාර වෙයි. එය කුසල ජනකයක් නම් සැප විපාක දීමේ දී ප්‍රවෘත්ති විපාක ගෙන දෙමින් ඒ සැපය වැඩි කරන අතර, අකුසල ජනකයක් නම් දුක් විපාක දීමේ දී දුක වැඩි කිරීමට උපකාර වේ.

උපපීළක කර්මය

කර්ම විපාක අඩු කිරීම, ජනක කර්මයෙන් උපන් සැප වූ හෝ දුක් වූ හෝ ප්‍රවෘත්ති විපාක එකදිගට විඳින්නට නොදී බාධා කිරීම උපපීළක කර්ම නම් වේ.

උපඝාතක කර්මය

කර්ම විපාකය නැතිකිරීම. කර්ම විපාක විඳීමට අවස්ථාවක් නොලබන කර්ම මෙනමින් හැඳින්වේ.

කර්මය විපාක දීමේ දී විපාක දෙන ආකාරය අනුව ද සතරාකාර ය.

ගරුක කර්මය

ගරුක යනු බරපතල, මහා සාවද්‍ය කර්ම යි. දෙවන භවයේ දී මෙම කර්මයන්හි විපාකය අනිවාර්යෙන් ලබා දෙයි. එහි විපාකය වෙනත් කර්මයකින් වැළැක්වීමට නොහැකි ය. අෂ්ටසමාපත්ති ලබා ගැනීම ගරුක කුසල කර්ම යි. ආනන්තරිය පාප කර්ම ගරුක අකුසල කර්ම යි.

ආසන්න කර්මය

මරණාසන්න මොහොතේ දී කරන ලද හෝ සිහිපත් කරන ලද කර්ම යි. ගරුක කර්මයක් නොමැතිවිට ඊළඟ භවය තීරණය වන්නේ මෙම කර්මයන්ට අනුකූලව යි.

ආචිණ්ණ කර්මය

ජීවිතයේ දී නිතර පුරුදු පුහුණු කරන ලද කර්ම යි. එක් වරක් කොට නැවත නැවත සිහිපත් කිරීම මගින් වන්නේ ද මේ කර්ම යි. ආසන්න කර්මයක් ඉදිරිපත් නොවූහොත් විපාක දීමේ ප්‍රමුඛත්වය ලබන්නේ මේ කර්ම යි.

කටත්තා කර්ම

බලවත් චේතනාවකින් තොරව කරන කර්ම යි. එහෙත් ගරුක, ආසන්න, ආචිණ්ණ කර්ම නොමැති විට ප්‍රතිසන්ධි විපාක වුව ද ලබා දීමට සමත් වේ.

කර්මය විපාක දීමේ දී විපාක දෙන කාල වශයෙන් ද සතරාකාර ය.

දිට්ඨධම්ම වේදනීය කර්මය

කළ ජීවිතයේ දී ම විපාක දෙන කර්ම දිට්ඨධම්ම වේදනීය කර්ම වේ.

උපපජ්ජවේදනීය කර්මය

ඊළග ජීවිතයේ විපාක දෙන කර්ම උපපජ්ජවේදනීය කර්ම වේ.

අපරාපරිය වේදනීය කර්ම

හැකි ඕනෑම විටෙක විපාක දෙන කර්ම අපරාපරිය වේදනීය කර්ම වේ.

අහෝසි කර්ම

විපාක දීමට අවස්ථාවක් නොයෙදෙන කර්ම අහෝසි කර්ම වේ.

කර්මය පිළිබඳ බුදුදහම විස්තර කර ඇත්තේ මෙලෙසිනි. කුසලා කුසල කර්ම පුනර්භවයට හේතු වේ. කුසලා කුසල කර්ම ක්‍ෂය කිරීම මගින් පුනර්භවය හෙවත් පුනරුප්පත්තිය නැති කළ හැකි ය. සෝවාන් ඵලයට පත්වීමත් සමග දුගති ප්‍රතිසන්ධි ලබාදෙන කර්ම සපුරා අහෝසි වේ. ඉන්පසු සත්ත්වයා අපාගත නොවෙයි. අනාගාමී වීමෙන් කාමසුගතියෙහි ප්‍රතිසන්ධිය ලබාදෙන කර්ම ද අහෝසි වෙයි. රහත් වීමෙන් සියලු කර්ම අහෝසි වෙයි. රහත් වී ජීවිතය පවත්නා තුරු පමණක් අපරාපරිය වේදනීය කර්ම ප්‍රවෘත්ති විපාක ලබාදෙයි. එහෙත් කිසිවිටෙක නැවත ප්‍රතිසන්ධියක් ලබා නොදෙයි.
විශුද්ධි මාර්ගයේ පුනර්භවය පිළිබඳ ඉදිරිපත් කරන වැදගත් සාරාංශයක් මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

''කම්මා විපාකා වත්තන්ති - විපාකො කම්ම සම්භවො
තස්මා පුනබ්භවො හොති - එවං ලොකො පවත්තති.''

(කර්මයෙන් විපාක ඇති වේ. විපාකය කර්ම බිහි කරයි.
එයින් පුනර්භවය සිදු වේ. ලෝකය පවත්නේ මෙසේ ය.)

අභ්‍යාස

01. කම්ම යන්න කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
02. කර්මයෙහි ප්‍රභේද වෙන් වෙන්ව ලියා දක්වන්න.
03. පංච නියාම ධර්ම නම් කොට ඉන් එකක් පැහැදිලි කරන්න.
04. ප්‍රතිසන්ධි විපාක හා ප්‍රවෘත්ති විපාක කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.